

Så tränar du spårhunden mer effektivt

När hunden markerar rätt burk belönas den. I det här fallet med en pipleksak. Använd helst inte godis som belöning eftersom risken då finns att hunden intresserar sig mer för dina fickor än för den uppgift du vill att den ska lösa. Foto: Olle Olsson

Går det att få bättre eftersöksekipage med hjälp av hårstrån, burkar och sprejflaskor? – Absolut, menar eftersöksjägarna Calle Ekström och Pär Wahlman.

Den traditionella träningen för en eftersökshund är att du släpar en klöv, skvätter lite blod och låter spåret ligga några timmar innan hunden får göra ett försök.

Inget fel i det, kan tyckas. Men vad lär du egentligen hunden?

– Det hunden gör är att den spårar dig eller en likdel som inte alls doftar som ett levande djur. Det är definitivt inte en optimal metod om du vill få ut så mycket som möjligt av din spårhund, menar Calle Ekström.

Han får också stöd i en norsk pilotstudie som testat tränade eftersökshundars spårförmåga där endast en av 38 testade hundar spårade på ett acceptabelt sätt.

Calle anser att vi i regel tränar hundarna för enformigt och fantasilöst och lägger ribban för lågt.

– Hundens luktsinne är fantastiskt och jag vill få ut mer av våra jakt- och eftersökshundar. De har kommit mycket längre i träningen av till exempel polis- och narkotikahundar och det finns ingen anledning till att inte titta på hur de gör i sin träning, menar Calle Ekström.

Burkar och sprejade spår

I tre år har han och kollegan Pär Wahlman dels tränat sina egna spår- och jakthundar, dels arrangerat kurser i så kallad identifikations-, ID, träning.

– Jag tycker att hundarna blir mycket bättre på att följa spår efter att vi gått över till träning med burkar och sprejade spår, säger Calle Ekström.

Burkar, sprej och namnet ID-träning skrämmer säkert bort en del. Precis som många nymodigheter brukar göra. Men kom ihåg att upplägget är enkelt och det skadar inte att prova något nytt.

–Jag har mötts av både skäll och skratt. Men jag tycker att den här träningen är betydligt effektivare än den traditionella spårträningen om målet är att få fram så bra hundar som möjligt när det gäller praktiska eftersök, säger Pär Wahlman.

Doftprägling

För att prägla din hund på en speciell doft, till exempel älg för en hund som ska jaga älg, gör du såhär:

Dra loss lite älgdår med pincett eller använd bomullspads som legat tillsammans med älgdår. Lägg sedan håret eller padsen i en burk och ställ burken på marken tillsammans med fem andra burkar som ska vara tomma på innehåll.

Gå sedan med hunden i kort koppel och låt den lukta i burkarna. När hunden sticker ned nosen i burken med älgdår ska du blixtnabbt ge den rikligt med beröm.

Byt sedan plats på burkarna och upprepa proceduren tills hunden förstår vad du är ute efter. Om hunden är med på noterna är det dags att gå vidare. Om den inte förstår vad du menar kan du göra paus och göra om upplägget lite senare.

Doftdiskriminering

Om du vill att din älgdåhund till exempel ska bli rådjursren går det också att träna med hjälp av burkar. Gör precis som i proceduren ovan, men fyll fem burkar med rådjursdoft och en burk med älgdåft. Lägg först hår eller pads från det djur du vill att hunden ska spåra i en så kallad smeller (en rostfri saltströare passar perfekt som smeller). Låt först hunden lukta på smelleren och ge den beröm. Gå därefter fram till burkarna. Om hunden sticker ned nosen i burkarna med rådjursdår ignorerar du den och låter den arbeta vidare. När hunden sticker ned nosen i älgburken ger du blixtnabbt rikligt med beröm. Byt sedan plats på burkarna och upprepa proceduren.

Viktigt: Säg aldrig nej till hunden när den sticker ned nosen i "fel" burk. Ignorera den istället och ge beröm när den gör rätt!

Sprejar spår

Calle och Pär sprejar numera alla spår som hunden ska träna på. De lägger hår i vatten och låter det dra några timmar. Därefter silar de av och håller över vattnet i rena sprejflaskor.

– En av fördelarna är att du sprejar på sidan av där du själv går. När hunden sedan får spåra ser du direkt om hunden spårar dig eller den doft du vill att den ska följa, säger Pär Wahlman.

De tränar först med korta spår på hårda underlag. Till exempel genom att spreja ett spår 45 grader över en väg och därefter gå med hunden längs vägen. Om hunden markerar spåret är det omedelbart beröm som gäller.

– Klarar hunden att följa ett kort spår på hårt underlag klarar den även att följa ett långt spår i skogen, konstaterar Calle Ekström.

De utökar svårighetsgraden i den takt som hunden förväntas klara av. Spåren kan till exempel bli längre, liggtiden kan göras längre från sprejning till spårstart och mängden hår som lagts i vattnet blir mindre.

– Från början brukar vi ta en liten näve hår och spårar direkt. Med en duktig, rutinerad hund har jag lagt spår med hjälp av tre hårstrån och väntat ett tag, berättar Calle. Med den här metoden anser de att hunden blir mer spårnoga och du vet framför allt att hunden verkligen spårar det du vill att den ska spåra.

Doftdiskriminering med sprej

Det går även att doftdiskriminera vilt med hjälp av sprej. För älghunden gör du till exempel en sprejflaska med älgdoft och en laddning med rådjursdoft. Sedan sprejar du ett spår över en väg med rådjur och ett spår med älg. Om hunden markerar för rådjuret ignorerar du hunden.

När den markerar älgspåret ger du – just det – rikligt med beröm.

Detta behövs

Du behöver sex burkar med ihåliga lock och som tål maskindisk, latexhandskar, pincett, bomullspads, päls från vilt, rena sprejflaskor samt någon form av belöning till hunden. Helst inte godis eftersom hunden då mest blir intresserad av vad du har i fickorna istället för att koncentrera sig på sin uppgift.

Vid all träning är det viktigt att pälsen du använder doftar så naturligt som möjligt. Använd därför handskar och pincett vid hanteringen av päls och se till att burkarna du använder alltid är rena och doftfria.

Läs mer

- [Forskare ifrågasätter eftersökshundarna](#)
- [Lär hunden markera blod](#)

Skribent

Olle Olsson

olle.olsson@svenskjakt.se